

VERSLAG SLOTBIJEENKOMST KERKEN KIJKEN UTRECHT

Museum Speelklok in Utrecht, 18 september 2020

Als iedereen een plekje gevonden heeft in de mooie ontvangsthall van de Buurkerk en voorzien is van een drankje en een stukje taart, opent de voorzitter van KKU, Bert-Jan Brussaard, de slotbijeenkomst. Het is eigenlijk boven verwachting en bijzonder fijn dat we überhaupt een slot te vieren hebben, want wie had er nog gedacht dat de kerken nog open zouden gaan. Hij spreekt daarom zijn waardering uit voor alle vrijwilligers dat ze de kerkdeuren weer hebben willen openen en handen en voeten hebben weten te geven aan alle aanpassingen en restricties. Dat er dit seizoen minder bezoekers zijn geweest was natuurlijk te voorzien. De voorzitter staat tot slot nog even stil bij enkele wisselingen in het bestuur en bij de vrijwilligers die ons voorgoed ontvallen zijn.

Als een klein intermezzo vertelt KKU-bestuurslid Angelike van Erp even iets over de taart waarin op dat moment nog op alle tafeltjes geprikt wordt: ze zijn met liefde gemaakt door ZieZo, de culinaire afdeling van Reynaerde, en ons cadeau gedaan door Vrijwilligerscentrale Utrecht.

Hierop aansluitend gaat Stijn Terlingen in op Kees Kooij, die gaat (maar blijft toch) en Stijn Terlingen, die komt (maar was er al).

Ruim vijf jaar was Kees Kooij secretaris van het bestuur van Kerken Kijken Utrecht. De overlevering zegt dat hij, toen hij zich al jaren verdienstelijk maakte als gids in de Nicolaïkerk, zich op een goed moment meldde bij het bestuur omdat er behoorlijk wat vacatures waren. "Nou ja, om jullie te helpen, laat mij dan maar de notulen maken", heeft hij bij die gelegenheid aangegeven op een manier die Kees zo eigen is. Bij zijn afscheid maakte hij er ook geen punt van. "Ik deed gewoon wat ik dacht dat moest gebeuren", aldus Kees. Kerken Kijken is Kees dankbaar voor zoveel jaren consciëntieuze arbeid, waarmee werkelijk een belangrijke continuïteit in de organisatie van KKU is gegarandeerd in de afgelopen vijf jaar. Gelukkig blijft Kees nog gids(coördinator) in de Nicolaïkerk.

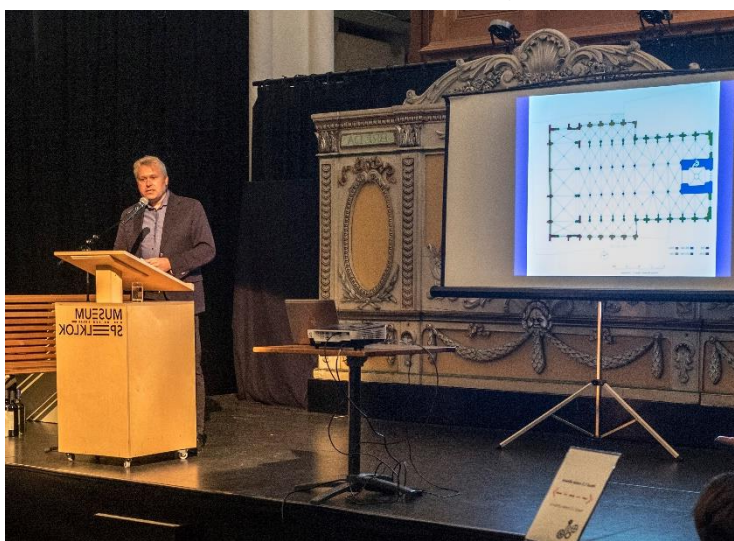
Na drie jaar bestuurslidmaatschap heeft Stijn Terlingen aangegeven toe te zijn aan wat serieuzer werk in het bestuur van Kerken Kijken Utrecht. Vanaf 1 september jongstleden is hij de nieuwe secretaris. Zijn eerste kennismaking met Kerken Kijken Utrecht dateert alweer van 18 jaar geleden, toen hij voor het eerst - werkzaam voor toenmalig wethouder Erfgoed Jan van Zanen - een speech mocht maken bij de opening van Kerken

Kijken die de wethouder toen uitsprak. Het was direct een warm welkom met Kerken Kijken Utrecht en het is voor hem dan ook een hele eer met het boeiende bestuursgezelschap samen te mogen werken om ook de volgende jaren opnieuw een succes te maken.

Stijn kondigt vervolgens Marian van Dijk aan, die buiten museumdirecteur van 'het vrolijkste museum van Nederland', zelf ook organist is. Marian weet direct de link te leggen tussen de stichting en het museum: we zijn allemaal geluksvogels dat we in historische kerken van Utrecht. Museum Speelklok kent vanzelfsprekend een bijzondere fascinatie voor de orgelbouwer, echte vakmensen. Net als orgelbouwers steeds anders hebben moeten leren denken om technische problemen op te kunnen lossen, heeft ook KLU in de coronatijd - net als heel Nederland - creatief moeten zijn. Voortbouwen op tradities maar je ook aan kunnen passen, ofwel het vermogen om creatief te zijn, leidt altijd tot verbeteringen. Marian eindigt haar lofrede met de aankondiging van een expositie over zo'n orgelbeelden, die op 9 oktober zal openen.

Bouwhistoricus Hein Hundertmark neemt het stokje over. Hij heeft als vakspecialist allerhande bouwgeschiedenissen in kaart gebracht, waaronder die van een aantal Utrechtse binnenstadkerken. Zo ook de Buurkerk. Onderzoek naar deze kerk startte al in de jaren '20. De Buurkerk behoort tot de oudste kerken in de stad en is zelfs het vroegste voorbeeld van hooggotiek in Nederland, zo constateerde de eerste onderzoeker die deze kerk aan nauwkeurig onderzoek en analyse onderwierp. Zijn opvolger ontdekte dat het transept, dat werd gebouwd in de 13e eeuw, maar liefst in twee fases was gebouwd en dat er ooit een romaanse toren was geweest op de plek waar zich nu het grootste gewelfvlak bevindt. Hundertmark richtte zich vervolgens op het deel waar zijn voorgangers zich tegenspreken en ontdekte dat de zuidelijke zijbeuk 13e eeuws en de noordelijke 14e eeuws is. Op een schilderij waarin de Buurkerk figureert als kerk in het hemelse Jeruzalem, is de kerk afgebeeld met een romaans koor met koortoren.

Dat romaans koor moet bijzonder fraai en rijk versierd geweest zijn, om voor de Dom niet onder te hoeven doen. Veel kerken hebben juist een westzijde die extra veel aandacht heeft gekregen in de decoratie, voor deze kerk was de oostzijde belangrijk. Dit koor was immers zichtbaar vanaf de Oude Gracht, destijds een drukke verkeersader. Ooit was er een librije in de kerk

gevestigd, had het schip een enorme kap (de grootste in Nederland) en werd een kluis bewoond door bij velen welbekende Zuster Bertken. Een kerk met een rijke geschiedenis. We krijgen een prachtige animatie te zien van de verschillende bouwfasen waarin de kerk werd uitgebreid of opgehoogd, stormschade of schade na de reformatie hebben daarentegen weer tot het afbreken van delen van de kerk geleid.

Wethouder Anke Klein, verantwoordelijk voor cultuur en erfgoed in Utrecht en een warm pleitbezorger van religieus erfgoed in het bijzonder, wijdt ook graag nog enkele woorden aan het seizoen van KKKU dat ten einde is gekomen. Er klinken warme woorden van dank voor een ieder die dit mogelijk heeft gemaakt, maar liefst voor de 38^e keer. Ze memoreert aan Tarq Hoekstra, een van de oprichters, die korte tijd terug overleed. Het toegankelijk maken en houden van kerken was zijn missie en opnieuw een belangrijke pijler in de visie op religieus erfgoed. Daarnaast liet de wethouder zich lovend uit over de concertreeks Kerken Luisteren, die dit jaar ondanks de diverse maatregelen toch zeer goed is bezocht. Als wethouder is ze kortom meer dan trots op en dankbaar voor de prestaties van Kerken Kijken en Kerken Luisteren.

Organist Klaas van Boggelen verzorgt ter afsluiting twee muzikale stukken, die vooral op dit Witte-orgel goed tot hun recht komen.

Voor de liefhebbers is er nadien een rondleiding onder leiding van een gids langs de topstukken van het museum. Verschillende technieken, modellen en toepassingen passeren de revue. Maar ook liefhebbers van bitterballen en een goed glaasje wijn om nog wat ervaringen en ideeën uit te wisselen, komen ruimschoots aan hun trekken. En zo werd het seizoen feestelijk afgesloten.

